

Smerter

- Nytt/kjent symptom?
- Hvor sitter smerten?
- Forverrelse ved bevegelse?
- *Lammelser/kraftsvikt*?*
- Hjelper smertestillende?
- Hvor lenge hjelper smertestillende?
- Hvor ofte behov for smertestillende siste døgn?

Kvalme

- Nytt/kjent symptom?
- Kontinuerlig eller tidvis kvalme?
- Utløses kvalmen av matinntak, bevegelse eller medikamenter?
- *Oppkast/brekninger*?*
- *Økt bukomfang*?*
- Regelmessig avføring?

Tung pust

- Nytt/kjent symptom?
- Kontinuerlig eller ved aktivitet?
- *Brystsmerter*?*
- Økt bukomfang?

Ernæringssvikt

- Daglig inntak væske/mat?
- Hva begrenser inntaket?
  - Kvalme?
  - Nedsatt matlyst?
  - Munntørrhet?
  - Endret smak?
  - Belegg på tungen?
  - Svelgvansker?
  - Smerter?

Vannlatingsplager

- Hyppighet?
  - Som før?
  - Oftere?
  - Sjeldnere?
- *Urinretensjon*?*
- Mislukt?
- Smerter ved vannlating?

Avføringsplager

- Hyppighet?
  - Som før?
  - Oftere?
  - Sjeldnere?
  - *Inkontinens*?*
- Konsistens?
  - Hard?
  - Løs?
  - Diare?
- Farge?
  - Normal?
  - Lys?

Nedstemthet/angst

- Triste tanker?
- Bekymringer?

Hevelser

- Nytt/kjent symptom?
- Lokalisasjon?
  - Ett ben?
  - *Smerte*?*
  - Begge ben?
  - Mage/rygg?
- Tung pust?
- Økt bukomfang?

Forvirring/uro

- Nytt/kjent symptom?
- Oppstått raskt eller gradvis?
- Hele døgnet eller mest på natten?
- Feber, dehydrering, medikamenter?

Tretthet/slapphet

- Nytt/kjent symptom?
- Oppstått raskt eller gradvis?

Denne veilederen er ment å være en hjelp til å beskrive pasientens symptomer så detaljert som mulig før man rådfører seg med lege eller annet helsepersonell.

Kvaliteten på observasjoner som gjøres av sykepleier er helt avgjørende for å kunne gi den beste omsorg og behandling til palliative pasienter

Hvor intensivt de ulike symptomer skal behandles styres av lege ut i fra hvilken fase av sykdommen pasienten er i.

Enkelte alarmsymptomer kan bety at pasienten trenger øyeblikkelig behandling i sykehus. Disse er markert med *kursiv* og *.

Ved behov for flere kopier kan disse lastes ned fra følgende nettadresse:

www.sthf.no/palliasjon

Observasjoner hos palliative pasienter

Veileder for sykepleiere

Palliativ enhet
STHF Skien